

HØRINGSINNSPILL TIL DIGITAL21

Innledning

Energi Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for norsk fornybarnæring. Energi Norge representerer ca. 280 bedrifter som produserer, frakter og selger strøm og varme. Medlemsbedriftene står for 99 prosent av kraftproduksjonen og dekker 90 prosent av nettkundene i Norge.

Verdiskapingen i fornybarnæringen er høyere enn for alle andre fastlandsnæringer. Fornybarnæringen skaper i henhold til energimeldingen verdier for over 70 milliarder kroner årlig. I 2013 eksporterte den norske fornybarnæringen for om lag ni milliarder kroner. Fornybarnæringen er således en avgjørende del av verdiskapingen i norsk økonomi.

Energi Norge har lansert visjonen om Norge som verdens første fullelektriske samfunn innen 2050. Dette samsvarer godt med FN's bærekraftsmål om ren energi for alle og målet om å stoppe klimaendringene.

Behov for forskning, utvikling og innovasjon

Kraftsystemet gjennomgår en digitaliseringstransformasjon. Nettselskapene er i ferd med å rulle ut smarte målere til alle husstander noe som legger grunnlaget for å utvikle smartere nett og smartere hjem.

Det å effektivisere prosesser og forutsi havari før det skjer, er spesielt viktig innen vannkraftproduksjon, der veldig store verdier går tapt, hvis kraftverket havarerer. Utfordringen er å digitalisere og automatisere anlegg, som består av både gammel og ny teknologi, siden anleggene gjerne er opp mot 100 år gamle. Dette krever utprøving og tilpasning i praksis ute på anlegg.

Noen eksempel på områder for innovasjon og digitalisering:

- Prediktivt vedlikehold, maskinlæring og big data innen produksjon av fornybar energi/vannkraft
- Prediktivt vedlikehold av strømmnett som innebærer maskinlæring og selvhelende strømmnett.
- Håndtering av stordata i strømmettet på kundesiden.
- Utvikling av nettnytte basert på stordata fra kundesiden og fra sensorer i nettet.
- Mer kunnskap om smarte nett og forbrukeratferd når flere får smarte hjem.
- Integrasjon av mikroproduksjon og hvilke konsekvenser det får for leveringskvalitet og sikkerhet
- Droner kan i stor grad erstatte helikopter og manuell linjebefaring

Behov for IKT-sikkerhetskompetanse og digitaliseringskompetanse

Energibransjen har i større grad fått datadrevne prosesser. IKT-kompetanse må i større grad inn i energifaglige utdanninger, slik at nyutdannede har oppdatert og relevant kompetanse som bransjen trenger. For at energibransjen skal kunne håndtere utfordringene, og nyttiggjøre seg av mulighetene IKT gir, bør midler til forskning og innovasjon innen IKT knyttes til relevante bransjer. Det er i skjæringspunktet mellom bransjekunnskap og spisskompetanse innen IKT at innovasjonspotensialet ligger. Det må derfor settes av friske midler til dette i Digital21.

Alle forretningsområder og støttefunksjoner i energiselskapene berøres av digitalisering og bør derfor vurderes med tanke på kompetansebehov når det gjelder IKT-sikkerhet. Dette understreker et sentralt anliggende, nemlig å styrke IKT-sikkerhetskulturen i selskapene.

Behov for å utvikle ny kunnskap innen følgende områder:

- Mer IKT fag inn i energiutdanningene
- Oppbygging og vedlikehold av relevante IKT/laboratoriefasiliteter, ved økte tilskudd
- Styrke innovasjonskompetansen i utdanningene
- Samarbeid mellom utdanning, forskning og næringsliv er nødvendig for å innovere og kommersialisere nye løsninger
- IKT integrasjon. Sikre/utvikle en standard for datautveksling mellom ulike systemer og aktører.
- IKT sikkerhet, der også atferd til mennesker tas med som en viktig faktor.
- Samspill menneske-maskin
- Personvern

Hvordan tilrettelegge slik at bransjen benytter programmer fra virkemiddelapparatet?

Energi Norge støtter ideen fra Digital 21 om at det bør oppfordres til mer samarbeid mellom ulike sektorer, og at digitalisering treffer alle bransjer. Det er viktig at en kobler domenekunnskap innen et fagfelt med ekspertkunnskap innen IKT/digitalisering, slik at ulike bransjer kan ta i bruk ny teknologi. Det å opprette senter etter modellene til FMEene kan være en god idé, der en kan samle forskning og kompetanse og utvikle den over tid.

Næringen trenger å ta i bruk ny teknologi gjennom mindre omfattende søknadsprosesser, og Energi Norge mener tankene rundt programmer med kortere horisont og mer teknologiutvikling kan være en god vei å gå. Det blir viktig at søkeprosessen til små programmer blir veldig enkel, gjerne bare et skjema som skal fylles ut, slik at administrasjonskostnaden til alle parter kan holdes lave, spesielt for korte programmer, som i større grad kan handle om å ta i bruk teknologi og utvikle næringen, heller en forskningsperspektivet.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Eivind Heløe
Direktør

Brynhild Totland
Kompetanserådgiver